

"Evaluarea tehnologiilor si liniilor tehnologice aduse ca aport la capitalul social"

Ing. Mihail BOJINCA, CAAE, MA, AEF

SC INCO CONSULTING srl

mobil: +40 722 258352
e-mail: mbojinca@yahoo.com

Cuprins

- Identificarea elementelor necorporale care contribuie la valoare
- Metodologia de culegere a datelor necesare pentru evaluare
- Alocarea valorii necorporale pe elementele aduse ca aport

I.

- **Identificarea elementelor necorporale care contribuie la valoare**
- Metodologia de culegere a datelor necesare pentru evaluare
- Alocarea valorii necorporale pe elementele aduse ca aport

L 31/ 1990

- **Art. 7.** - Actul constitutiv al societății
.....va cuprinde:
- d) capitalul social, cu menționarea aportului fiecărui asociat, în numerar sau în natură, **valoarea aportului în natură și modul evaluării.**

Licență “la cheie”

- Raportul de evaluare a avut ca scop sa estimeze valoarea de piata a know-how ului adus ca aport in natură la capitalul social.
- Know – how ul consta fundamental in totalitatea cunostintelor, experientei si din tehnologia de realizare a operatiilor din procesul de productie.
- In esenta aceasta valoare reprezinta furnizarea unei licente „la cheie”, conform contractului de transfer licenta

De la Wikipedia, enciclopedia liberă

- Potrivit regulilor de concurență comunitare, termenul de **know-how** desemnează, în mod normal, un ansamblu de informații tehnice care sunt **secrete**, **substanțiale** și **identificate**.
- Termenul **secret** semnifică faptul că un know-how, considerat în ansamblul său, ori în configurația și asamblarea precisă a elementelor sale, nu este, în mod general, cunoscut sau ușor de obținut.
- Termenul **substanțial** semnifică faptul că un know-how înglobează informații care trebuie să fie folositoare.
- Termenul **identificat** semnifică faptul că know-how-ul este descris sau înregistrat într-o asemenea manieră, încât să fie posibil de verificat dacă îndeplinește criteriile de secret și de substanțialitate

Ce presupune know-how-ul

- **Definire:** know-how ul sau “savoir faire” reprezinta *totalitatea cunostintelor tehnice nebrevetabile sau nebrevetate, care sunt indispensabile pentru producerea, comercializarea si functionarea produselor sau pentru elaborarea si implementarea tehnologiilor si procedeele noi.*

Know-how ul presupune o sfera foarte larga care include:

- Tehnologia nebrevetata
- Experienta tehnica si tehnologica;
- Tehnici de lucru;
- Informatii din experiente proprii de cercetare-dezvoltare sau dezvoltate pe baza unor licente;
- Specificatii pentru fabricatie;
- Practici si proceduri de personal;
- Informatii referitoare la clienti, furnizori, concurenti etc.

Structura capitalului social

- Teren in suprafata de 20,00 ha;
- Constructii specifice necesare derularii activitatii;
- Modernizari la cladiri;
- Investitii in masini si echipamente specifice;
- Capital de lucru necesar funcționării;
- **Know – how.**

II.

- Identificarea elementelor necorporale care contribuie la valoare
- **Metodologia de culegerea datelor necesare pentru evaluare**
- Alocarea valorii necorporale pe elementele aduse ca aport

Forma fizică a imaterialului

- Definiția dată activelor necorporale, la paragraful 3.15, din GN 4, pune accentul pe lipsa unei substanțe fizice, în comparație cu activele corporale, și pe capacitatea acestora de a genera beneficii economice viitoare pentru proprietarii lor.
- În IAS 38, este prezentată următoarea definiție: *„Un activ necorporal este un activ identificabil nemonetar fără substanță fizică”*.
- Lipsa unei forme fizice nu trebuie a fi înțeleasă în sensul că un activ necorporal nu ar avea un suport material, deoarece **existența activului necorporal poate fi confirmată numai printr-o formă materială de manifestare**

Suportul material

- **Manuale cu proceduri sau instructiuni (conform continutului din anexa- 2.500 pag.);**
- **Contractul de transfer al dreptului de folosinta a tehnologiei;**
- **Planuri, schite si proiecte;**
- **Documentatii de executie pentru utilaje si proiecte de C+M;**
- **Soft specific pentru conducerea procesului**
- **Alte documente confidentiale.**

PROIECT CONTRACT de LICENȚĂ

- PĂRȚILE CONTRACTANTE
- I. OBIECTUL CONTRACTULUI
 - CESIUNEA DE TEHNOLOGIE
 - LICENȚE PENTRU UTILIZAREA TEHNOLOGIEI
- II. CONȚINUTUL ȘI EXTINDEREA LICENȚELOR
- III. TERITORIUL PE CARE SE VA UTILIZA LICENȚA
- IV DURATA CONTRACTULUI ȘI REZILIEREA
- V. PREDAREA DOCUMENTAȚIEI CU PRIVIRE LA TEHNOLOGIE
- VI. PREȚUL
- VII. ÎMBUNĂTĂȚIRI
- VIII. CESIUNE ȘI SUBLICENȚE
- XI. GARANȚII
- X. NULITATEA
- XI. COSTURI ȘI CHELTUIELI
- XII. COMUNICĂRILE
- XIII. CONFIDENȚIALITATEA
- XIV. LEGEA APLICABILĂ ȘI JURISDICȚIA
- XV. PROPRIETATEA LICENȚIATORULUI

Exemple de active necorporale, dobândite într-o combinare de întreprinderi -IFRS 3 (2006)

- Active necorporale legate de marketing:
 - **Mărci comerciale, mărci înregistrate, mărci de servicii, mărci colective și mărci de certificare;**
 - Nume și domenii de Internet;
 - Mărci de tipare (culoare, formă sau ambalaj unicat);
 - Titluri de ziar;
 - Acorduri de non-concurență.
- Active necorporale legate de clienți:
 - **Liste cu clienți;**
 - Portofoliul de producție sau comenzi încă neonorate;
 - **Contracte cu clienții și relațiile cu clienții aferente acestora;**
 - **Relații necontractuale cu clienții.**

Exemple de active necorporale, dobândite într-o combinație de întreprinderi -IFRS 3 (2006)

- **E. Active necorporale de natură tehnologică:**
- **Tehnologia brevetată;**
- **Software și informații înregistrate pe suport digital;**
- **Tehnologia nebrevetată;**
- **Baze de date;**
- **Secrete comerciale, cum ar fi: formule, procedee sau rețete secrete.**

Exemple de active necorporale, dobândite într-o combinare de întreprinderi -IFRS 3 (2006)

■ D. Active necorporale de natură contractuală:

- **Licențe, drepturi de autor** și contracte de novație;
- Contracte de publicitate, construire, management, servicii sau furnizări;
- Contracte de închiriere/ leasing/ arendare;
- Autorizații de construire;
- Contracte de franciză;
- Drepturi de folosință aferente autorităților din domeniul exploatării miniere, apelor, aeriene, mineralelor, lemnului și drumurilor;
- Contractele de muncă care sunt avantajoase pentru angajator deoarece prețul acestor contracte este sub valoarea lor curentă pe piață.

GN 4 #5.7 Factorii care trebuie luați în considerare de către evaluatorul de active necorporale

- **5.7.1 Drepturile, privilegiile sau condițiile aferente dreptului de proprietate**
 - 5.7.1.1 Drepturile de proprietate sunt stabilite în diferite documente legale.
 - 5.7.1.2 Oricine deține un drept de proprietate asupra activelor necorporale este înregistrat într-un document. Aceste drepturi și condiții pot fi conținute într-un contract sau într-un alt document.
- **5.7.2 Durata de viață economică rămasă și/sau durata de viață legală a activului necorporal**
- **5.7.3 Capacitatea activelor necorporale de a genera profit**

GN 4 #5.7 Factorii care trebuie luați în considerare de către evaluatorul de active necorporale

- **5.7.4 Natura și istoricul activelor necorporale.** Din moment ce valoarea rezultă din beneficiile viitorului proprietar, *istoricul* este important deoarece poate reprezenta un reper pentru așteptările viitoare referitoare la activele necorporale
- **5.7.5 Perspectiva economică ce ar putea afecta activele necorporale în cauză,** inclusiv mediul politic și politica guvernamentală.

GN 4 #5.7 Factorii care trebuie luați în considerare de către evaluatorul de active necorporale

- **5.7.6 Condițiile și perspectiva domeniului specific de activitate, care pot afecta activele necorporale în cauză.**
- **5.7.8 Tranzacțiile anterioare în care au fost implicate drepturile de proprietate asupra activelor necorporale în cauză**
- **5.7.9 Alte informații de piață, de ex. ratele rentabilității investițiilor alternative, etc.**

GN 4 #5.7 Factorii care trebuie luați în considerare de către evaluatorul de active necorporale

■ 5.7.10 Prețurile de piață pentru achiziționarea intereselor similare asupra activelor necorporale sau a activelor necorporale.

- 5.7.10.1 Adesea, în special când prețurile de achiziționare se folosesc drept comparații, informațiile adecvate sunt dificil sau imposibil de obținut. Deși prețul real al tranzacției de achiziție poate fi făcut public, evaluatorul nu știe ce garanții și asigurări a acordat vânzătorul, ce condiții au fost acordate sau primite, sau care a fost efectul impozitării asupra tranzacției.
- 5.7.10.2 Informațiile comparabilelor trebuie utilizate întotdeauna cu atenție putând fi necesară efectuarea unor corecții numeroase.

■ 5.7.11 Corectarea situațiilor financiare istorice pentru a estima posibilitățile economice și perspectivele activelor necorporale

Marcile înregistrate

- 1) Certificat de registru no.00266: **RIO**, Inregistrat: 02/10/2003 :
Register of Community Trade Mark, Expira: 19/04/2012
- Emis: Office for Harmonization in the Internal Market (OHIM)
- 2) Certificat de registru no.002661: **TRO** , Inregistrat: 14/10/2003 :
Register of Community Trade Mark, Expira: 19/04/2012
- Emis: Office for Harmonization in the Internal Market (OHIM)
- 3) Certificat de registru no.01569: **GEL** , Inregistrat: 02/10/2003 :
Register of Community Trade Mark, Expira: 19/04/2012
- Emis: Office for Harmonization in the Internal Market (OHIM)
- 4) Certificat de registru no.0026098: **NAG** , Inregistrat: 18/12/2003 :
Register of Community Trade Mark, Expira: 19/04/2012
- Emis: Office for Harmonization in the Internal Market (OHIM)

GN 4 #3.14 *Active necorporale*

- Activele necorporale pot fi clasificate ca derivând din *drepturi, relații, active necorporale grupate sau proprietatea intelectuală*.
-
- 3.14.4 *Proprietatea intelectuală* reprezintă o clasă specială a *activelor necorporale* deoarece, uzual, sunt protejate prin lege pentru a nu fi folosite de persoane neautorizate. Astfel de exemple sunt, printre altele, mărcile de fabrică și de produse, drepturile de autor, brevetele de invenție, secretele comerciale ori know-how.

IAS 38 Recunoasterea

- Nu sunt recunoscute ca active necorporale separate:
 - cheltuielile de constituire;
 - cheltuielile pentru formarea profesională;
 - cheltuielile de publicitate și promovare;
 - cheltuielile cu mutarea sau cu reorganizarea activității;
 - fondul comercial generat intern.

IAS 38

- Unele active necorporale sunt strâns legate de alte active necorporale identificabile și se vând, în mod uzual, ca un pachet (grup) de active. Într-o astfel de situație, valoarea justă se determină la nivelul aceluia pachet;

IAS 38

- Amortizarea activelor necorporale este permisă numai pentru cele care au o **durată de viață utilă finită**, valoarea amortizabilă fiind costul activului sau altă valoare substituibilă costului minus valoarea reziduală a activului necorporal;
- **regimul de amortizare** posibil este ales în funcție de ritmul de consum al beneficiilor economice viitoare ale activului necorporal, iar dacă acest ritm nu poate fi stabilit, se adoptă **regimul amortizării lineare**;
- În cazul activelor necorporale cu **durată de viață utilă nedefinită**, în loc să se facă amortizarea acestora, se face anual un **test de depreciere**, iar durata lor de viață utilă se reexaminează în mod obligatoriu;

GN 4 #5.8.2.1.4

-Metodele de actualizare sunt folosite în mod uzual pentru activele necorporale cu durată de viață economică finită.
- **În mod normal, perioada de previziune în metodele de actualizare este mai scurtă decât durata de viață economică sau durata de viață legală (definită ca perioada în care activul sau participația la acesta este protejată legal).**

Anexe la raport

- ANEXA 1. Cuprinsul documentatiei pentru licenta de H si A
- ANEXA 2. Inregistrarea juridica a produselor (marca inregistrata)
- ANEXA 3. Fisa tehnica a produselor
- Anexa 4. Proiectul de contract de licenta
- Anexa 5. Planse

III

- Identificarea elementelor necorporale care contribuie la valoare
- Metodologia de culegere a datelor necesare pentru evaluare
- **Alocarea valorii necorporale pe elementele aduse ca aport**

GN 4 - Evaluarea

- **5.8.2.1 *Abordarea prin venit* estimează valoarea unui activ necorporal sau a drepturilor de proprietate asupra activului necorporal prin calcularea valorii actualizate a beneficiilor anticipate. Cele două metode uzuale, incluse în *abordarea prin venit*, sunt *capitalizarea (directă)* a venitului și *analiza fluxului de numerar actualizat (DCF)*.**
- **5.8.2.1.2 Evaluatorul alocă venitul pe diferitele active necorporale. Trebuie acordată atenția necesară astfel încât venitul alocat pe toate activele individuale să nu aibă o valoare însumată mai mare decât venitul total aferent tuturor activelor.**

Repartiția profitului

Studiul de caz - Aport corporal

SPECIFICATIE	EURO
1. Teren (evaluare)	496.000
2. Constructii (evaluare)	562.000
3. Investitii constructii (estimat)	350.000
4. Echipamente, utilaje 1 (estimat)	156.820
5. Echipamente, utilaje 2 (estimat)	750.000
5. Conducte, instalatii, PIF echip.	500.000
6. Capital de lucru (estimat)	300.000
Total aport corporal	3.114.820

Studiul de caz

- S-a realizat deja un plan de afaceri al acestei linii de productie, estimand un volum de activitate initial 6.310 tone / an, respectiv vanzari de circa 3,7 mil.Euro.
- Procesul tehnologic ce va sta la baza fabricatiei este proprietatea actionarului A.
- Evaluatorul a putut observa procesul de fabricatie (inclusiv produsele din portofoliul acestei activitati) derulat deja la una dintre fabricile acționarului A.

Studiul de caz

- Investitia se va derula pe parcursul a 52 saptamani in 3 faze:
- Faza 1 (sapt 1-10) – Construirea fabricii de A
- Faza 2 (sapt 24-30) – Construirea fabricii de H (fara fabrica de M)
- Faza 3 (sapt 43-52) – Construirea fabricii de M care va complecta fabricatia de H

BVC	pret mediu	u/m	1	2	5	6
Produs A		To	2.760	2.796	2.938	2.360
Venit (euro)	0,304	euro/Kg	839.040	849.984	893.152	717.440
Cheltuieli directe	0,2595	euro/Kg	716.295	725.637	762.490	612.484
Marja bruta		euro	122.745	124.347	130.662	104.956
Produs H		to	3.550	5.524	8.166	7.894
Venit (euro)	0,800	euro/kg	2.840.000	4.419.200	6.532.800	6.315.200
Cheltuieli directe	0,5120	euro/Kg	1.817.742	2.828.509	4.181.319	4.042.044
Marja bruta		euro	1.022.258	1.590.691	2.351.481	2.273.156
TOTAL productie		To	6.310	8.320	11.104	10.254
TOTAL venit		Euro	3.679.040	5.269.184	7.425.952	7.032.640
TOTAL cheltuieli directe		euro	2.534.037	3.554.146	4.943.809	4.654.527
TOTAL marja bruta		euro	1.145.003	1.715.038	2.482.143	2.378.113

		1	2	5	6
TOTAL productie	To	6.310	8.320	11.104	10.254
TOTAL venit	Euro	3.679.040	5.269.184	7.425.952	7.032.640
TOTAL cheltuieli directe	euro	2.534.037	3.554.146	4.943.809	4.654.527
TOTAL marja bruta	euro	1.145.003	1.715.038	2.482.143	2.378.113
Amortizare	euro	106.588	106.588	106.588	106.588
Alte costuri fixe (indirecte)	euro	265.000	272.950	286.804	288.238
TOTAL profit brut	euro	773.415	1.335.500	2.088.751	1.983.287
Profit net	euro	649.669	1.121.820	1.754.551	1.665.961
Marja neta de profit	%	17,7%	21,3%	23,6%	23,7%
Randamentul capitalului		12,22%	21,11%	33,01%	31,35%

IAS 38

- Valoarea reziduală a unui activ necorporal cu durată de viață utilă finită este considerată a fi zero, cu excepția cazului în care, la sfârșitul acestei durate, va exista o piață activă pe care să se vândă activul.
- În cazul unor active necorporale (de ex. licențe, autorizații, mărci înregistrate) **dacă există posibilitatea prelungirii controlului asupra lor, prin reînnoirea contractelor sau a înregistrării (de ex. marca), durata de viață utilă a acestor active va reflecta și această prelungire;**

CF

INDICATOR	1	2	5	6	Val.rezid.
Profit Net	649.669	1.758.129	1.756.942	1.665.961	
Amortizare	106.588	106.588	106.588	106.588	
Investitii	-50.000	-95.000	-100.000	-107.000	
Crestere capital de lucru	-172.433	-120.272	0	49.489	
TOTAL CF Operational	533.824	1.649.445	1.763.530	1.715.038	7.831.222
(a = 21,9%)	0,8203	0,4529	0,3715	0,2051	0,2051
TOTAL CF Operational actualizat	437.896	747.034	655.152	351.754	1.606.184
Total CF cumulat	437.896	2.573.892	3.229.044	4.554.360	6.160.543
Valoare estimata (DCF)	6.160.543				

Alocarea valorii

- Valoare estimata (DCF) 6.160.000-
 - Aport corporal 3.115.000
 - Crestere capital de lucru 613.000
-
- **Rest de alocat necorporal 2.432.000**

Alocarea

- Referința expresă a IFRS ca, în cazul combinării de întreprinderi, dobânditorul să recunoască un număr cât mai mare de active necorporale separate de fondul comercial, pentru a se asigura o reflectare mai fidelă a realității economice în situațiile financiare;

IAS 38

- Activul necorporal numit forță de muncă instruită (în engleză assembled workforce) nu poate fi recunoscut ca activ necorporal separat (deși este evaluat în mod distinct din necesitatea asigurării acurateții tehnicilor de evaluare a celorlalte active necorporale separate);
- Explicația nerecunoașterii acestui activ ca activ necorporal separat constă în lipsa puterii de control a unei întreprinderi asupra beneficiilor generabile de un astfel de activ; ca urmare, în final, când este cazul înregistrării în bilanțul contabil valoarea acestui activ necorporal trebuie inclusă în fondul comercial.

IFRS 3 (2006) – *Combinări de întreprinderi*

- Active necorporale legate de marketing:
- Mărci comerciale, mărci înregistrate, mărci de servicii, mărci colective și mărci de certificare;
- Active necorporale legate de clienți:
- Liste cu clienți;
- Contracte cu clienții și relațiile cu clienții aferente acestora;
- Relații necontractuale cu clienții.

IFRS 3 (2006) – *Combinări de întreprinderi*

- **E. Active necorporale de natură tehnologică:**
- Tehnologia brevetată;
- Software și informații înregistrate pe suport digital;
- Tehnologia nebrevetată;
- Baze de date;
- Secrete comerciale, cum ar fi: formule, procedee sau rețete secrete.

IFRS 3 (2006) – *Combinări de întreprinderi*

- D. Active necorporale de natură contractuală:
- Licențe, drepturi de autor

Specificatie	Nr.pers.	Nr. zile	Nr.om - zile	Cost	Total
A. Calificare si instruire				euro/zi	Euro
a) Training personal din Romania	2	30	60	1,050	63,000
b) Asistenta tehnica in Romania	2	30	60	1,050	63,000
c) asistenta tehnica	1	30	30	1,050	31,500
d) implementare, montaj si punere in functiune	2	60	120	1,050	126,000
TOTAL A	7		270		283,500
B. Costuri transfer know - how	Nr.pers	Nr. zile-om		Cost unitar	
a) transport	7			800	5,600
b) cazare (cost/ om-zi)		270		100	27,000
c) diurna, alte (cost/om-zi)		270		150	40,500
TOTAL B					73,100
TOTAL GENERAL (A+B)					356,600

IAS 38

- Nu sunt recunoscute ca active necorporale separate:
 - cheltuielile de constituire;
 - cheltuielile pentru formarea profesională;
 - cheltuielile de publicitate și promovare;
 - cheltuielile cu mutarea sau cu reorganizarea activității;
 - fondul comercial generat intern.

Alocare – costuri identificate

- Costul transferului de Know-How = 356.600
- Costul transportului – $10 \text{ tr} \times 2.500 = 250.000$
- Nu se recunosc separat de aceea nu vor fi înregistrate separat – mai ales ca sunt în sarcina acționarului A

Sume identificabile

- În evaluarea activelor necorporale identificabile, cu durată de viață economică finită, deci amortizabile, valoarea justă a acestora este compusă din două elemente:
- valoarea justă, după impozit (pentru a recunoaște deductibilitatea fiscală a costului de înlocuire); și
- beneficiul fiscal rezultat în urma amortizării activelor necorporale (tax amortisation benefit – TAB).

Beneficiul Fiscal

- Beneficiul fiscal rezultat în urma amortizării activelor necorporale se calculează **numai în cazul** evaluării în scopul recunoașterii inițiale în situațiile financiare, în urma unei **combinări de întreprinderi (IFRS 3)**.

$$TAB = VAT \times \left[\frac{n}{n - (F_{cap} \times s)} - 1 \right] = 80.500 \text{ euro}$$

Alocarea valorii

■ Valoare estimata (DCF)	6.160.000-
■ Aport corporal	3.115.000
■ Crestere capital de lucru	613.000
<hr/>	
■ Rest de alocat necorporal	2.432.000+
■ Beneficiul fiscal	80.000
<hr/>	
■ <u>Valoare Know-how</u>	<u>2.512.000</u>

Vă mulțumesc!

Ing. Mihail BOJINCA, CAAE, MA, AEF

SC INCO CONSULTING srl

mobil: +40 722 258352

e-mail: mbojinca@yahoo.com